

вчинення правочинів. *Вісник Академії правових наук України*. 2011. № 4. С. 240-247.

2. Новицький І.Б., Перетерський І.С. Римське приватне право: підручник. Москва: Юрид. літ., 1996. 317 с.

3. Цивільне право: підручник: у 2 т. / за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Харків: Право, 2011. Т. 1. 656 с.

4. Цивільне право: підручник: у 2 т. / за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Харків: Право, 2011. Т. 2. 816 с.

5. Красавчиков О.А. Юридичні факти у радянському цивільному праві. Москва: Госюриздат, 1958. 99 с.

УДК 347.962(043.2)

Кохтюк В.А., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Головка С.Г., к.і.н., доцент

ПРОБЛЕМА ДОТРИМАННЯ СУДДІВСЬКОЇ ЕТИКИ В УКРАЇНІ

Суддівський корпус постійно перебуває під наглядом громадськості, адже професія судді є дуже специфічною. Її специфічність проявляється у тому, що суддя є носієм справедливості та законності, відповідно є уособленням правосуддя в державі. Приймаючи рішення стати суддею, людина має дотримуватись певних поведінкових обмежень, відображати правосуддя не лише у професійній, а й у позасудовій діяльності. Дотримання правил суддівської етики є обов'язком кожного судді, оскільки таким шляхом відбувається формування довіри як до окремого судді, так і до судової гілки влади.

Суддівська етика – це певна система базових принципів регламентації поведінки суддів у судовому засіданні, в суді та позасудової поведінки, які побудовані з урахуванням особливостей професійної діяльності судді та створені для підтримки суддівських стандартів, діють об'єктивно і незалежно з метою збільшення значущості наявних правових норм та правил поведінки для суддів [1].

В Україні законодавець звернув увагу на питання суддівської етики в положеннях Закону України «Про судоустрій і статус суддів», в якому встановлено обов'язок суддів дотримуватися правил суддівської етики, в тому числі виявляти та підтримувати високі стандарти поведінки в будь-якій діяльності з метою укріплення суспільної довіри до суду, забезпечення впевненості суспільства в чесності та непідкупності суддів.

Важливим документом є прийнятий 3'їздом суддів України Кодекс суддівської етики від 22 лютого 2013 року. Саме цей Кодекс регулює

питання поведінки судді як під час судового засідання, так і у позасудовий час. Окрім встановлення заборони виявлення неповаги за ознакою статі, раси, кольору шкіри, релігійних вірувань, однією із важливих умов суддівської етики є обмеження проявляти неповагу до своїх колег, піддавати сумніву судові рішення, що набрали законної сили, оскільки це може нашкодити статусу судді [2].

На жаль, сьогодні авторитет суддівської влади не носить позитивного характеру. Про це свідчить рівень довіри громадськості до суддів, показник якого із кожним роком все нижче і нижче і лише 1,7% українців довіряють судам [3]. Це вкрай низький показник, основною причиною якого є те, що громадяни України не бачать у судах правосуддя. Це обумовлено наступними чинниками, а саме: по-перше, більшість українців впевнені і самі зіткнулись із таким явищем, коли суддя під час прийняття рішення керувався не законом, а власною вигодою, зокрема отриманою неправомірною винагородою за прийняте рішення; по-друге, близько 70% українців вважають, що судді є залежними від певних людей та зважають на матеріальне становище сторін [3].

Про порушення суддівської етики свідчить і той факт, що кількість звернень громадян до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та Вищої ради юстиції, предметом яких є саме порушення норм Кодексу суддівської етики, збільшується. Незадоволення викликають упередженість при прийнятті рішень, неетична поведінка суддів тощо.

Сьогодні статус судді в українському суспільстві характеризується негативністю, зокрема корумпованістю. Здається, що у ході проведення суддівської реформи, навпаки, рівень дотримання професійної суддівської етики мав би зростати, а з нею і авторитет судді у суспільстві. Адже у ході згаданої реформи було створено Громадську раду доброчесності, яка повинна була б сприяти роботі Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

На жаль, натомість звернення громадян зухвало ігноруються, до суддів не застосовуються санкції, хоча дисциплінарна відповідальність передбачена і Законом України «Про судоустрій та статус суддів», і Кодексом суддівської етики.

Окрім того, судді не зважають на певні етичні вимоги, оскільки доволі часто під час судового засідання порушується принцип державної мови, а також доволі часто при наявності конфлікту інтересів, суддя нічого не робить для того аби якось змінити це. Відкритим залишається і запитання, що провокує суддю нехтувати відповідними правилами, які підривають статус судді у загальному, внаслідок чого люди не вірять у те, що суддя своїй діяльності буде спиратись і керуватись принципом законності та справедливості, а не керуватись принципом доцільності та власною вигодою.

Література

1. Овсяннікова О. Професійна етика суддів та працівників суду як чинник, що впливає на формування громадської думки. *Підприємництво, господарство і право*. № 8. 2016. С. 196-200.

2. Кодекс суддівської етики від 22 лютого 2013 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

3. Чижик Г. Чому судам досі довіряють лише 1,7% українців, і що з цим робити. URL: <https://www.pravda.com.ua/columns/2021/01/11/7279542/>.

УДК 342.565.2(477) (043.2)

Кузьо Ю.В., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Череватюк В.Б., к.і.н., доцент

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

В Україні на даний момент єдиним органом, що наділений виключним правом здійснювати офіційне тлумачення Конституції та законів України, є КСУ. Здійснюючи офіційне тлумачення законів України, КСУ обов'язково перевіряє їх на відповідність Основному Закону України та виявляє їх конституційно-правовий зміст. Зважаючи на обов'язковість дії рішень даного органу на всю територію нашої держави, реалізація КСУ функції офіційного тлумачення законів виключає їх подальшу інтерпретацію всупереч офіційному змісту. У такий спосіб забезпечується конституційно-правовий режим застосування нормативно-правових актів, у тому числі судами загальної юрисдикції, сприяючи конституціоналізації правової системи України.

О.І. Махніцький зазначає: «Захищаючи Конституцію, в якій відтворено морально-правові цінності, Конституційний Суд України захищає право і такі соціальні пріоритети: народ, який є джерелом влади; права і свободи людини і громадянина; суверенітет і цілісність території; демократична влада і судовий контроль; рівність кожного громадянина перед законом та інші. Реалізація принципу верховенства права у конституційному судочинстві відкриває шлях до творчого застосування закону. Рішення Конституційного Суду України, засновані на принципі верховенства права, за змістом мають утверджувати права та свободи людини, укріплювати довіру не лише до самого Конституційного Суду України, а й у його особі до всіх державних інституцій» [1, с. 42].

Право має еволюціонувати разом зі зміною соціального життя. Звідси